

I. évfolyam. I. (mutatvány) szám.

Budapest, 1881. November 1.

FÜSTÖLŐ.

ANTISZEMITIKO-SZATYRIKUS S HUMORISZTIKUS
HAVI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

PIPA JÁNOS.

KIADÓ-TULAJDONOS:

BARTALITS IMRE.

TARTALOM:

Antiszemita nevezetességek arcképcsarnoka. I. Istóczy Gyózó. — Meddig fog ez így tartani? (Költemény.)
— A zsidó a paradicsomban. (Egy népmonda után.) — A zsidó szózat. — Agai Adolf. — Hiteles jövendölések Novemberre. — Pipafüst karikák. (Szidoniától) — Patkósüzek. — Fejtörő. — Irodalom. — A borítékon: Fölhívás. — Csak keresztényeknekél vásároljunk — Előfizetési felhívás a „12 röpirat“-ra.
— Melléklet. —

ELŐFIZETÉSI DIJ BUDAPESTEN, VAGY VIDÉKRE POSTÁN BÉRMENTVE:
EGÉSZ ÉVRE 1 FORINT.

EGYES SZÁM ÁRA 10 KR.

ELŐFIZETHETNI:

BUDAPESTEN: A KIADÓNÁL VIII., ESZTERHÁZY-UTCZA 12. SZÁM.
VIDÉKEN: MINDEN PÓSTAHIVATALNÁL.

BUDAPEST.

BARTALITS IMRE GYORSSAJTÓNYOMÁSA.
1881.

Előfizetési felhívás

a

„F Ü S T Ö L Ö”

czimü

antiszemitiko-szatyrikus és humorisztikus havi-közlönyre.

Mindenekelőtt kijelentjük, hogy vállalatunk nemcsak hogy nem akar concurrens vállalat lenni a „12 röpirat“-tal szemben, de sőt inkább annak útjait egyengetni lesz hivatása. A „12 röpirat“ komoly irányánál fogva egyebek közt humorisztikus rovatot sem nyithat; pedig ahol komoly érvek nem elégségesek a hatás előidézésére, ott a humor és a szatyra megteszik kötelességüket.

A „**Füstölő**“ a zsidókérdés iránti érdekeltséget a közönségnél már csak azért is élénkségen fogja tartani, mert a „12 röpirat“ füzetei megjelenésének időpontjától egyenlő távolban, vagyis minden hó elsején fog megjelenni. Első sorban és mindenekelőtt a zsidópestis orvoslását tüzi ki céljául; de e mellett a politikai, irodalmi és általában a társadalmi élet többi mozzanatait és intézőit is éber figyelemmel fogja kísérni; méltatva vagy ostromozva a rendelkezése alatt álló eszközökkel.

Szóval a „**Füstölő**“ célja az, hogy Magyarország keresztény lakosságát minél hamarabb meggyőzze a zsidók javithatlan gonoszágáról; hogy a szatyra és a humor hatalmas s kevésbé korlátozható fegyvereivel minden téren lehető más állapotokat hozzon létre; s hogy mindig rámutasson a magyar keresztény közönség előtt arra, a mi szép, jó és igaz; a mit pártolhat, a mit felkarolhat, amiért lelkesedhetik; vagy amitől utálattal és megvetéssel kell elfordulnia.

Mindenfelől az általános corruptióról beszélnek. Mi erről akarunk tenni.

A zsidóság maholnap koldusbotra juttatja a keresztényeket. Mi erről akarunk tenni.

Tanintézményeink hanyat-homlok ássák alá a létfenntartás, az egészség, és a józanság eszméjét.

Mi erről akarunk tenni.

A magyar irodalomban ma sokan olyanok bitorolnak tekintélyt és dicsőséget, melyekhez sem tehetség, sem érdem folytán nincs joguk. Mi erről akarunk tenni.

Van sok oly tehetséges költőnk, írónk, tudósunk és művésznünk, kik a fölötti elkeseredésükben, hogy a szemiták, zsidó-béresek és más cliquek szövetkezete folytán munkájuk sohasem fog megérdemelt méltánylásra találni, vagy egészen elhallgattak, vagy az utókorban kénytelenek helyezni reményüket. Mi erről akarunk tenni.

Olyan eredeti és fordított szépirodalmi művek és folyóiratok által van elárasztva az ország, amelyeknek olvasása valóságos megmérgezése minden ép kedélynek, s amelyek ennélfogva ép oly veszedelmesek, mint azok, akiknek tulajdonát képezik, t. i. a zsidók. Mi erről akarunk tenni.

És ezzel elmondtuk programmunkat. Adja az Isten, hogy Magyarország kereszténységének érdekében minden szavunk a szívek mélyéig hasson; s hogy minden fő által kellő mértékben találjon méltánylásra az a cél, amelyért a zászlót kitéztük.

Budapest, 1881. október hóban

A „**Füstölő**“
szerkesztősege és kiadó-hivatala.

A „Füstölő“ előfizetési ára: egész évre 1 frt.

De kijelentjük, hogy csak egészséves előfizetéseket fogadunk el.

Gyűjtőknek 5 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Egyes példány ára 10 kr.

Az előfizetések — legczélszerűbben posta-utalvánnyal — a „**Füstölő**“ kiadótulajdonosához, Bartalits Imréhez, (Budapest, VIII., Eszterházy-utca 12. sz. a.) intézendők.

Mutatványszámokkal a terjesztésre szánt czimek szíves bektüldése után szívesen szolgálunk.

tunk-e a zsidókkal? Zentelkey Cornéltól. — A zsidó névma-
gyarostási „G'schäft”. Irta: Egy, a kinek régi családi nevét egy
zsidó felvette. — A zsidó uzsora a katonaságnál. Egy elvbaráttól.
— Az antisemitikus mozgalom tovább fejlődése Németországban
s általában a külföldön. — Dr. Henrici Ernő beszéde, a Berlinben,
a birodalmi csarnokokban (Reichshallen) 1880. évi december
17-én tartott népgyűlésen. — Hangok a vidékről. Nyílt levelek
a szerkesztőhöz: Nógrádmegyéből, Vasmegyéből Aradról és Kaloc-
sáról.

VI. FÜZET. A zsidókérdés a képviselőházban. — Az
egyetemi ifjúság fellépése. Egy régi egyetemi polgártól. — Mit
tegyünk? Kovács Jánostól. — A humanizmus és a zsidókérdés.
I. Emberbaráttól. — Mea culpa! I. Antisemitától. — Tömörül-
jünk! Dereskeitől. — Közlemények az egyetemi antisemita ifju-
ság köréből. Nyílt levél Hegyesi Márton országgyűlési kép-
viselő urhoz mint a zsidó reakció prókatorához. Az egyetemi
antisemita bizottságtól. — (Sz.) További hozzájárulások a tud. és
mű-egyetemi ifjúság nyilatkozványához. — Az egyetemi antisemita
bizottság nyilatkozata. Nyílt levél a szerkesztőhöz, Zala-
megyéből. — Szerkesztői mondanivalók.

VII. FÜZET. Nihilizmus és judaizmus. R—on-tól. — Álla-
munk és a judaizmus. II. Keőd Józseftől. — Egyházi javak zsidó
bérlete. Szemecze Emiltől. — Helyzetünk képe. Ifj. Nedeczky
Kálmántól. — A humanizmus és a zsidókérdés. II. Emberbaráttól.
— Mea culpa! II. Antisemitától. — Előszellettől a keresztények
és zsidók közt kötéendő polgári házasságokhoz. — Ki az a
Hauer „polgártársunk”? — s valami a névváltoztatási ügyek
körül követett eljárásról. — Rabbinsai bolondgombák és „szar-
vas gombák”. — Hangok a vidékről. Nyílt levelek a szerkesztő-
höz: Vas-, Baranya-, Beregh-, Zala-, Bács-, Békés-, Csongrád-,
Gömör-, és Zemplén- (2) megyékből s a Bakony felső vidékéről.
— Szerkesztői nyílt levelezés.

VIII. FÜZET. A virilis szavazati jog és a zsidók. Brutus-
tól. — Államunk és a judaizmus. III. Keőd Józseftől. — Megja-
vítható-e a zsidóság? R. J-től. — Némely teendőnk szemben a
zsidókérdéssel. Galánthától. — Zsidók a keresztény középisko-
lákbán. Szemecze Emiltől. — Havi szemle. (A zsidó világhata-
lom y egkidől oszlpa. — Mademoiselle Gambetta. — A pári-
sisi „Figaro” és Stern bankár. — A zsidókérdés Algierben. —
Omer basa a zsidó és Abdul Aziz szultán. — A németországi
antisemita petitió. — Dr. Henrici. — A zsidóügy Bajorországban.
— A német koronaherceg állítólagos zsidóbarát-nyilatkozatai. —
A zsidó nihilisták és a „Pester Lloyd”. — Az argenauai és eli-
zabetgrádi zavargások.) — Hangok a vidékről. Nyílt levelek a
szerkesztőhöz: Vas-, Somogy-, Liptó-, Baranya-, Gömör-, Bars-
s Békésmegyéből, ugyazinté Kalocsa- és vidékéről. Szerkesztői nyílt
levelezés.

IX. FÜZET. Virrad! R—on-tól. — Államunk és a juda-
izmus. IV. Keőd Józseftől. — Az orszoroszági események. Szemec-
ze Emiltől. — Népünk elszegényedésének okairól. Okolicsányi
Györgytől. — Istóczy Győző, Vasvárott és Rumban tartott, képviselői
beszámoló beszédeinek a zsidókérdésre vonatkozó részeit. —
Ugyanannak válaszi, melyekkel a neki újból felajánlott képviselő-
jelöltséget elfogadta. — Havi szemle. (Jeruzsálem pusztulása
Orszoroszában. — A pusztulás egyes epizódjai. — Zsidó inter-
ventió. — Az orosz-lengyelvárosok zsidó lakossága és a legutóbbi
magyarországi népszámlálásnak, Keleti Károly ur által hét pé-
csét alatt őrzött titkai. — A zsidó újságok „Galgenhumor”-ja. —
A berlini (antisemita) „Német népegyelet” gyűlése és Ruppel
Gyula. — A drezdai (antisemita) „Német reformpárt” gyűlése és
dr. Henrici. — B. Sennyey Pálnak és Csávoszky Lajosnak Po-
zonyban és Mezdőtrón szándékolt meginterpellálása a zsidó-
kérdésben.) — Hangok a vidékről. Nyílt levelek a szerkesztő-
höz: Zala-, Heves- (2), Szabolcs-, Liptó- és Zemplénmegyéből,
ugyzinté Aradról (2), Egerből és Nagy-Károlyból.

X. FÜZET. Van-e a zsidóságnak honalkotó s fentartó ké-
pessége? R. J.-tól. — Államunk és a judaizmus. V. Keőd Józseftől.
— „Szaporodunk!” Hartmann Dezsőtől. — Egy óra Istóczy
Győzőnél. A „Berliner Ostend-Zeitung”-után közli: N. I. — Havi
szemle. (A zsidókérdés a német birodalmi gyűlésen. — A né-
met birodalmi képviselőválasztási mozgalmak. A június 11-ki bo-
roszlói népgyűlés. — Henrici Ernő „Reichs Herold”-ja. — A semita
gondtalansága és elbizakodottsága; a „Berliner Ostend-
Zeitung” által emiatt hozzájuk intézett „figyelmeztetés”. — Gróf
Bismarck Vilmos. — Az orszoroszági zsidópercek, Sztrelnikov ál-
lam ügyész és a kievi ügyvédi kamara. — Az orosz kormány
magatartása, s a nihilizmus ellenmége. — Zsidó kivándorlás
Orszoroszágból. Románia magatartása; a német, ugyazinté az osztrák
és magyar kormányok tétlensége. — A spanyol kormány
ajánlata a kivándorló zsidók befogadását illetőleg. E fölötti né-

zetek pro et contra. — A palaestinaí kérdés mai állása. — An-
tisemitikus irodalmi termékek rövid uton való confiscációjá Ausz-
triában s a bécsi államügyész, gróf Lamezan ur. — A magyar-
országi képviselő-választások.) — Istóczy Győzőnek Rumban,
1881. június 24-én tartott beszéde. — Hangok a vidékről. Nyílt
levelek a szerkesztőhöz Vas- és Békés-megyéből, ugyzinté Arad-
ról és Szegedről.

XI. FÜZET. A zsidó és zsidóskodó hírlapokról. Torockóy
Károlytól. — Elvbarátainkhoz! Gamalieltől. — Eszmeterőd-
lek. Beszkiditől. — A magyarországi zsidók történelméhez. Vi-
dékítő. — Havi szemle. (A spanyol nemzet hallani sem akar a
zsidók befogadásáról Spanyolországban. — Raspaill francia képviselő
indítvány a gründer- és börténár-képviselőket illetőleg. —
Dr. Glaser Gyula Antal (a keresztény előtt: Jehozsua), osztrák
államügyész és egy 9 évvel megkészt „démenti.” — Az orosz-
országi zsidóellenes mozgalom továbbfejlődése: a pereszlavi
események; nagymérvű zsidókvádrorlás Orszoroszágból; a zsidó
nihilisták számaránya; füstbe ment zsidó intervenczió; vizsgá-
latok a zsidókérdést illetőleg; a milánói „Secolo” nyilat-
kozata; az orszoroszági stundisták (biblia-izsók) szövege a zsidó-
sághoz. — Az új-stettini, hammersteini sat. zsidóellenes tünté-
tések, és a németországi önálló antisemita párt megalakulása. —
A palaestinaí kérdés. — Nyílt levél a fővárosból. — Hangok
a vidékről. Nyílt levelek a szerkesztőhöz: Aradról, Nagyváradról,
Aradmegyéből és Ungmegyéből.

XII. FÜZET. Az a másik keleti kérdés. Szalai Jenőtől.
— A magyarországi zsidók történelméhez. Vidékítő. — Havi
szemle. (A pomerániai és nyugat-poroszországi zsidóellenes tünté-
tések. — A Kyffhäuser-ünnepély. — A német birodalmi gyű-
lési képviselő-választási mozgalmak; antisemita-pártvilágosok;
Liebermann v. Sonnenberg, Stöcker, Henrici és Schulze, För-
ster, Cremer, Ruppel és Meyer, berlini, Stöcker és Pinkert
-Waldegg, drezdai képviselő-jelöltsége; Liebermann v. Sonnen-
berg önvallomása; az antisemita párt kilátásai. — Bismarck hg.
és az antisemita mozgalom. — Döllinger 1881-ben és 1846-
ban. — Az orszoroszági antisemita mozgalom jelen állása, és a
zsidók kormányilag czélbevett kiűzetése Orszoroszágból. — A
fővár cenzura Ausztriában. — Az algieri felkelés és a zsidó-
kérdés. — A londoni „zsidóvédő liga” s a zsidók Amerikába
és Palaestinába való kitelepítésének kérdése.) — Nyílt levél a
fővárosból. — Hangok a vidékről. Nyílt levelek a szerkesztőhöz:
Pozsonyból, ugyzinté Ung-, Arad-, Tolna-, Liptó- és Somogy-
(2) megyéből. — Függelék. Programmnak.

A második évfolyam első füzetének tartalma.

Visszapillantás. — Muszka barbarizmus, magyar humaniz-
mus! Hartmann Dezsőtől. — Szorgalmas-e a zsidó? Gamalieltől.
— Törüljük el az emancipációt! Keőd Józseftől. — Hermann
Ottó és Simonyi Iván országgyűlési képviselők és a zsidókérdés.
Nyíri Elektől. — A zsidó harcztérről. Havi szemle. (A dangzi
császártalálkozás, és az orosz belügyminister, Ignatyev gróf kor-
rendelete a zsidókérdést illetőleg. A muszkaországi zsidók komor
hangulata. — A zsidókvádrorlás megindulása s e népvándorlásnak
Amerikába és Sziában való vezetése. — Az „Alliance
israélite universelle” megváltoztatott politikája. — Merunovicz,
galicziai tartomány-gyűlési philosemita antisemita képviselő és a
lengyel nemzet hagyományos zsidóbarátsága. — A galicziai
rutenek magatartása. — Az elszűdösödött Lengyelország. — A
német birodalmi gyűlési képviselő választási mozgalmak. A con-
servatívek és a radikális antisemiták koalíciója, szemben az el-
szűdösödött haladópartnak a szociáldemokratákkal való szövetségé-
vel. — Az antisemita reformpártiak drezdai congressusa s a ber-
lini antisemita-liga alapításának évfordulati ünnepélye. Az anti-
semita hírlapirodalom nagy lendülete, szemben a zsidó újságok
sorvadásával. — Hogyan hazudnak a zsidó lapok? — A zsidó-
fogadó Dr. Reinkens ó-katholikus püspök. — A nők szerepe az
antisemitikus mozgalomban. Lehmann Lilli a német amazon, s a
„Berliner-Börsen-Courier” felpofozott szerkesztője, Davidsohn ur.
— Elsássi gazdaember-regulák. — A csehszországi „németheccz”
voltaképen „zsidóheccz”. — A német írói-egylet gyűlése Bécsben
és a „spanyol Gambetta” Castelar. — A bécsi „Oesterreich-
ischer Volksfreund” újabb confiscálása s a „12 röpirat” egy
czikke miatt, és a bécsi antisemitikus mozgalom. — A pázsítói és
losonczy zsidóellenes tüntetések és az egy „izraelita polgártárs”
által agyonütött szegény czibakházi földműves.) — Hangok a vi-
dékéről. Nyílt levelek a szerkesztőhöz: Nagyváradról, Marmaros-
megyéből és Tokaj-Hegyaljáról.

Az egyes füzetek 50 krért Bartalls Imre könyv-
nyomdájában (Budapest, Eszterházy utca 12. sz.) is kaphatók.

66

FÜSTÖLŐ.

ANTISEMITIKO-SATYRIKUS ÉS HUMORISTIKUS KÖZLÖNY.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSEJÉN.

FELELŐS SZERKESZTŐ: PIPA JÁNOS.

KIADÓ-TULAJDONOS: BARTALITS IMRE.

ELŐFIZETÉSI ÁR
postal bérmentes szétküldéssel:
Egész évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
hová a lap szellemi részét illető közlemények,
előfizetési pénzek és hirdetések küldendők:
BUDAPEST, VIII., ESZTERHÁZY-UTCA 12. SZ.

HIRDETÉSEK
háromszor hasábozott garmondosor vagy ennek
térfogata 5 kr.
Nyilttér soronként 20 kr.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ANTISEMITA NEVEZETESSÉGEK ARCZKÉPCSARNOKA.

I.

Kevés olyan kitünő férfival dicsekedhetik Magyarország, mint Istóczy Győző; de talán kivüle egygyel sem. Az egész világ is kevéssel. Hisz ő egy apostol, hogy ugy ne szóljunk egy modern martyr. Apostola, martyrja egy olyan eszmének, melyet eddig a kereszténység vagy nem tudott, vagy nem akart megérteni. Hazánkban az általában az egész világon a zsidókérdés első, áldásos megpendítője, a kiben annyi hivatottak közt egyedül volt hátorság előlépni és magáévá tenni az egész emberiségnek, közelebből

pedig egész Magyarországnak az utóbbi időkben e valóságos életkérdéssé váló ügyét. Igazán, szinte gyöngülni érezzük tollunkat mérhetlen érdemeinek föl-sorolásánál, méltatásánál. Mert nem csupán azt kellett tekintetbe vennünk, hogy törekvései hazája boldogítását, a hazai testét patkány módra ellepő zsidóság által előidézett bajok elhárítását irányozzák, hanem azt is, hogy ily törekvéseknek élére állni a mai világban, még egy anyagiilag független embernek is nagyon veszélyes; mert ha

ebben vagy abban az anyagi sorsát érdeklő dolgában összeköttetéseire számított, könnyen csalódhatik ezekben az összeköttetésekben: hisz ki tudja, azok az összeköttetések már kicsoda más, zsidóhatalom alatt álló összeköttetések által vannak informálva ránézve? — Könnyen kockára teheti anyagi jólétét, életnyugalmát. Azért mondjuk tehát mi azt, hogy a ki úgy, mint Istóczy mind e személyes érdekeket kész háttérbe szorítani milliók érdeke miatt, az egy apostol, a ki igéket hirdet; hirdeti pedig ez igéket nagyobb sikerrel a külföldön mint a hazában, a mely kevésbé méltányolja az ő működését mint a művelt külföld.

Oh, hanem vigasztalja e kiváló szellemet azoknak a régporladó, ezer év előtti martyroknak a példája!... Azok is sokáig küzdöttek eszméikért; azok is sokat szenvedtek, de ime végre is céljukat érték... Ma már a föld akármelyik részén hinti szét a nap sugarait, mindenütt olyan templomoknak a keresztjét aranyozza be, a milyen keresztelen azok a martyrok utolsó leheletükig a szent tant hirdették!

Igen, a te kitaró szorgalmad gyümölcsét is így fogja majd megaranyozni a nap, kiváló szellem, csak hogy sugarai rá fognak esni arra a szoborra is, melyet egy egész világ fog emelni emlékedre. Igen, a ti fáradságos munkádon is ilyen nagy lesz az isten áldása, kik bár idegen föld szülőttei vagytok, szintén részt vesztek kiváló szellemünk küzdelmében.

Csak hogy ez nem fog századokig tartani. Ez csak néhány évtized kérdése; talán csak egy pár évé, melyben az Ur szavára ez az egész föld fel fog eszmélni.

Mert az a bölcs lény bizonyára nem fogja engedni, hogy ez a világ ismét amaz aljas nép szétszört maradácai által nyomassék el, mely egykor az ő egyszerűt fiat: a Megváltót is keresztre feszíté.

* * *

Istóczy Győző 1842-ben született Szent Kereszten, Vasvármegyében, birtokos családból. A szombathelyi főgymnáziumban kezdte iskolai tanulmányait, melyeket később mint jogász 1860-ban a bécsi, 1861-ben pedig a budapesti egyetemen folytatott, és az utóbbin be is fejezett. A jog- és állam tudományi szigorlatokat és az ügyvédi vizsgát letévén, a magyar alkotmánynak 1867-ben történt helyreállítását Vasmegye szolgálatába lépett, melynek közönsége őt aljegyzővé választotta. 1868-ban megyetörvényszéki bíró lett, 1872-ben pedig a közigazgatási szakba lépett át és a vasvári járás szolgabírájává választott, mely állásában még ugyanazon év folyamán, ugyanazon járásnak (mely mint választókerület a „rumi“ nevet viseli,) országgyűlési képviselőjévé választott meg, a mely kerületet most már a negyedik országgyűlésen képviseli. — Kevés, vagy tán egy olyan képviselőnk sincs, a kinek országgyűlési beszédei nagyobb visszhangot keltenének az országban, mint Istóczy Győzőé.

Országgyűlési — s nevezetesen zsidóellenes

irányu országgyűlési beszédei közül legkiválóbbak: első antiszemitikus beszéde, illetőleg interpellációjá 1875. április 8-án; 1878 jun. 24-én tartott, ugynevezett palaestina beszéde; és a budapesti egyetemi hallgatók antisemita gyűlésének betiltása alkalmából f. évi márczius 3-án tartott interpellációjá.

1880. október 15. óta a „12 röpirat“ című folyóiratot szerkeszti, mely az országban ezer meg ezer példányban forog a közönség kezén.

Meddig fog ez így tartani?

*Meddig fog ez így tartani?
Meddig lesz ilyen a világ?
Meddig lesz még úr itt a bűn?
Kapunk-e egy új Messiást?*

*Nem fajultunk eléggé el,
Még alább is sülyedhetünk?
Volna hát még olyan vétek,
Amit mi még nem ismerünk?*

*Külömbözött-e Sodoma
É világtól valamiben?
A mi bűn csak ott tanpázott —
Ninesen-e most mindaz itten?*

*Nem mese-e manapság már:
Isten, barát, a szeretet?
Nem áldozzuk föl mindannyit,
Hogya ebből hasznunk lehet?*

*Meddig fog ez így tartani?
Meddig lesz ilyen a világ?
Meddig lesz még úr itt a bűn?
Kapunk-e egy új Messiást?*

A zsidó a paradicsomban.

— Egy népmonda után. —

I. JELENET.

Az a g g r ó f. Jer ide zsidó! Hadd bucsuzzam el tőled is, itt a halálos ágyamon. Évek hosszu során át bérlöm és bankárom valál. Igaz, hogy irtottad erdeimet, feltörted szántófeldeimet, de mindig pontosan fizetted, s ha megszorultam pénz dolgában, csak 20 perzentet vettél meg rajtam, míg a szegény ember 100 frt után 10 frtot fizetett neked per Mes, s ezenfelül köteles volt számodra egy csikót, vagy egy rugott borjut kiteleltetni. Illő tehát, hogy jóindulattal váljunk meg egymástól e pillanatban, midőn itt hagyom a földet s a mennyekbe készülök. Elj boldogul zsidó, addig míg te is be nem adod a kulcsot; s ha van oly kívánságod, melyet teljesíthetek, szólj!

A zsidó. Méltóságos ur! Gnädiger Herr Graf! Wissen Se, itt a földön, hier in Ungarn, bin iach schon a gemachter Mann. Hab iach zwa Häuser in Pest, und a prachttvolle Villa. Vettem egy uradalmat; 6000 Joch prima Felder mit Park und Castell, und a Brennerei. Hab auch Geld und Papiere. Ha akarom, kann iach kaufen den Adel, und kann auch noch werden a Baron. Orden kann iach mer auch verschaffen, wenn iach will. Protectiön van elég, so wahr iach leb. Hab iach im Portefeuille viele Accepte von keyvelmes és méltóságos urak. — Meine Kinder machen mer auch viel Fräid. A legöregebbik fiam, a Számi, is Director bei einer Bank; is eine anerkannte Finanzcapazität. Van neki évenként 20,000 frt baar, ohne die Tantiemen. — A második fiam, az Isidor, is a Redakter von ä Journal mit 10,000 Pränumeranten, und schreibt auch Artikel in die „Neue freie Press“. Die Politik und die Wissenschaften hat er im kleinen Finger. — A harmadik fiam az Aladár, is Advokat und képviselő. Hat mich gekost ä schweres Geld. Hat aber auch Eingeschaften, um groiss zu werden. A negyedik fiam, a Henri, is a Vertuos auf der Violin; hat g'lernt von Joachim, die Stund zu ein Napoleon. Hat einen wunderbaren Vortrag. A lányom, die Helén, hat geheirathet nach Prag vor drei Jahr und hat schon vier Kinder; ans schöner wie's andere. Sie is a feingebildete Person. Spielt wunderbar Klavier und singt wie die Gomperz. Spricht französisch, italienisch und englisch auf der Strass, und wenn sie is in Gesellschaft. Lassa, méltóságos ur! hier hab iach schon ziemlich Alles was man sich verdienen kann. Hanem azért volna egy nagy kívánságom, méltóságos ur. Wissen Se, a zsidónak is meg kell halni, grad so wie andere Leut. Azt is tudom, méltóságos ur, hogy a zsidó protectiön nélkül nem juthat be a menyországba. Da braucht man schon die Empfehlung von so ä gewaltigen Herrn wie Se, méltóságos ur! Eszközölje ki majd nekem, méltóságos ur, hogy bejussak a menyországba! Die Kosten bis hin von der Reis trag iach selber.

A z agg gróf. Jól van zsidó! Ha meghaltál, jelentkezzél a mennyei főajtónállómesternél. Ha nem volna hajlandó téged bebocsátani, hivass ki engem. Ajánlani foglak.

II. Jelenet.

(A menyország előcsarnokában. Betoppan a zsidó.)

A zsidó. Keyvelmes ur! Jelentkezem!

Péter. Ki vagy?

A zsidó. Gatt Se kennen mich nicht? Bin iach doch der reiche Moses Waarenreich!

Péter. Te zsidó vagy!

A zsidó. Már meghaltam keyvelmes ur! A todter Jud is ka Jud, wie Se wissen!

Péter. Ki vagy-e keresztelkedve?

A zsidó. Nem vagyok, keyvelmes ur! Das Schmatzenlassen hat heutzutage keinen Zweck; sein Bunem wird man doch nicht los. Még a magyarosítás sem fizeti ki magát in alle Fäll! Sehen Se, hogy ha muss iach ziechen nach Wien oder nach Prag, muss

iach wieder zuruknehmen den alten Nam' und dann sind die 50 kr. für magyarosítás hinausgeworfenes Geld. Csak is a Kóbi fiam, a Grundherr, magyarosította meg nevét; most Illésháznak hívják.

Péter. Mehetsz Isten hírével zsidó! Tudd meg, hogy böles Salamon volt az utolsó zsidó, a kit beeresztettünk. Ezt is megbántuk.

A zsidó. Wie soll iach gehen? Hab iach doch an guten Fräind hier, den méltóságos ur, den gnädigen Herrn Graf!

(Péter csenget és eléhivatja a grófit. A gróf melegen ajánlja a zsidót. Péter a mennyei tanáchoz felebbez, a mely szótöbbséggel a zsidó beengedése mellett nyilatkozik.)

III. JELENET.

(A mennyei kihallgatási teremben, hat hó mulva. Gábriel arkangyal fogadja Pétert.)

Gábriel. Mi hozott ide Péter?

Péter. A zsidóról van jelenteni valóm.

Gábriel. Halljuk!

Péter. Tudd meg, hogy mióta a zsidó itt van a menyországban, vége a régi csöndes és nyugalmas életnek. Egy nap sem mulik el, zenebona s botrány nélkül, és mindinkább romlanak az erkölcsök. Pálinkaboltot nyitott és snapszokat mér. Dartlizni, chlabriaszozni, dominózni, s paklizni tanítja a mennyei lakókat, kik hétszámra elhagyva a családi tűzhelyet, a kávéházakban kártyáznak és roszt fekete kávéat isznak. Bankokat, assekuranczokat, brennerájokat, baugesellschaftokat gründöl, és papirokkal, loosokkal, scheinokkal, schlussokkal, záloglevelekkel, promessekkel árasztja el a menyei piacot. Megvesztegeti a menyei tisztviselőket és elhalássza a vállalkozásokat és lieferungokat. Egy szóval oda jutottunk, hogy ma már a menyországban mindenki gschäftel, és mindennel g'schäftel. Eladó már minden, s mindenki. Csak a vénasszonyok imádkoznak még, s ezek is csak délelőtt; délután lutriznak. — Alapított a zsidó egy tuczat zszornált, a melyek az ugynevezett „öffentliche Meinung“ot liferálják, ami abból áll, hogy a tisztességes egyéneket lerántják, ellenben a svindlereket magasztalják. Gábriel, ez így nem tarthat tovább. A zsidót ki kell üzni a menyországból és pedig mielőbb, a mig nem késő. Ha így haladunk, minden tekintélyesebb menyei lakó Verwaltungsrath vagy legalább is egy Aufsichts-Comité tagja lesz, s teljes lehetetlenséggé válik véget vetni a zsidó-wirtschaftnak.

Gábriel. Nagy dolgokat pengetsz Péter, s egyszersmind súlyos vádakkal illeted a mi zsidó barátunkat. De hát quid nunc? tudod-e, hogy mindaz, mit ellene fölhozal, a Csemeghy-codex szerint nem képez büntetendő cselekményt? No de összehivok majd egy enquetét.

(Kivülről nagy láрма hallatszik, és harangkonkátás.)

Péter. Hallod e zajt? ugy rémlik nekem, mintha félrevernék a mennyei harangokat.

Gábriel. Csakugyan pogányul kalampálnak! (A háznagy berohan.)

A háznagy. Tűz van! kigyuladt a zsidónak a buzaasztagja! veszedelemben vagyunk, mert épen erre fúj a szél!

Péter. Meggyújtotta a gazember a termését! Bizonyosan assecurálva volt!

IV. JELENET.

(Másnap reggel. Gabriél szobájában.)

Gábríel. Ez bizony nagy tűz volt! Alig birtuk eloltani. Egy hajszálon mult, hogy az egész menyország el nem égett. Péter, most már látom, hogy proximus ardet. A zsidótól meg kell szabadulnunk, és pedig késedelem nélkül.

Péter. Azonnal kilóditom.

Gábríel. Nem úgy Péter! Erőszakkal élni nem szabad. Csak simán Péter; kerüljük a feltűnést! Gondold csak meg, mit művelne ez az istentelen zsidó, ha brachiummal élnék! Lemenne a földre, és sietne Budapestre. Végig futkosná egy fél nap alatt a szerkesztőségeket és föllármázná az egész sajtót! A mennyi zornáliszt van Európában, mind reánk támadna a polgárosodás és a humanizmus nevében. Nekünk antiszemitikus hajlamokat imputálnának, és ki-kürtölnék, hogy itt a menyországban zsidóüldözés folyik. Ne riasszuk föl a denevéreket Péter; és szabaduljunk meg szép szerével, zaj nélkül. Te okos ember vagy; bebizonyítottad ezt akkor, midőn ellene szavaztál a zsidó bebocsátásának. Gondolj ki valami okosabbat.

Péter. (Sokáig gondolkozik. Egyszerre csak homlokára üt tenyerével.) Bizd reám! Meglesz!

V. JELENET.

(A menyország előcsarnokában.)

Péter. Kapus!

Kapus. Parancsolsz uralom?

Péter. Hidd elő a zsidót!

(A zsidó megjelenik.)

A zsidó. Mit parancsol velem a kegyelmes úr?

Péter. Hogyan vagy zsidó?

Zsidó. Auf zwa Füßs, kegyelmes úr! wenn Se nix dagegen haben! (Mosolyog.)

Péter. Mit gondolsz zsidó, nem lehetne-e valamit grümdolni, olyat, a mi még itt nincs? Te furfangos legény vagy, s a tűz óta bizonyára kifundáltál valami újat.

Zsidó. Schaun's kegyelmes úr! Man muss die Leut' etwas verdauen lassen. Dann soll man auch selber nicht zu stark hungrig sein, sonst verdirbt man sich den Appetit.

Péter. Hisz ezt már Rothschild is mondta, te zsidó!

Zsidó. Rothschild war e g'scheidter Mann, und oben drein ä Jüd, kegyelmes úr! — De hogy tovább folytassuk, kegyelmes úr! Se fragen mich, hogy lehet-e még valamit grümdolni? Persze, hogy lehet. Wenn die Zeit kommt. De hát itt bei uns sok a nehézség. Die Leut' hier sind nicht zu brauchen. Verstehen nix. Ha nem volnának itt palästinaí zsidók Mózes korából, möcht' man zu nix kommen. Wissen's was, kegyelmes úr? Lassen mer noch ä paar hundert Jüden heraufkommen!

Péter. (Nagyot prüszlent.)

A zsidó. Warum grülpfen Se ä so, kegyelmes úr? Péter. Csak folytasd tovább.

A zsidó. Schaun's kegyelmes úr! Unsere Leut hier bei der Press', sind lauter Dalfen! Schwache Leut. Irjunk az én fiainak, a Redacternek, der wird uns schicken Leut zur Press, die sich auskennen. Dann brauchen wir auch heutige Juden zum Unterhandeln und zum Herumhandeln. — Was mer dann gründen soll'n? Wissen Se for's Erste, a grosse Pfandleihanstalt, was mer heisst auf ungarisch: zálogház auf hundert Prozent. Tragt viel, kegyelmes úr! Se sollen dann die Concession verschaffen, wenn mer se brauchen.

(A mennyei kapu felől dobpörgés hallatszik.)

A zsidó. Warum tremmeln se ä so?

(A dobpörgés milderösbé válik.)

A zsidó. Gatt, was far e Getremmel! Was haben se zü tremmeln?

Péter. A menyország előtt licitáció van.

A zsidó. Gatt der Gerechte! Ä Lizitation.

Was wird lizitirt? Mit licitálnak kegyelmes úr?

Péter. Ékszereket, öldruckbildereket, repczét, spirituszt, ócska nadrágokat, kétes értékű követeléseket, lyukas csizmákat, s több efélet.

A zsidó. Kegyelmes úr! Gatt soll ihnen geben a Million jährlich rein, wenn Se mich hinaus lassen kegyelmes ur. Csak egy fertálykára! Nur auf ä Vertelstund!

Péter. Kieresztelek zsidó, de csak egy negyedórára!

A zsidó. Nur auf ä Vertelstund, kegyelmes ur!

Péter (Felnytja a kaput.)

A zsidó (Indul sietve kifelé. A küszöbön hirtelen megáll.) So wahr iach leb, kegyelmes ur! hab iach nur 10 fl. bei mir. Können Se mir nicht leihen ä paar Hunderter auf ä Vertelstund? Können auch tausend Gulden sein. (Sügva.) Wissen's, wenn iach was verdien', lass' iach Ihnen auch was zukommen, wegen der Freundschaft. Werd' iach Ihnen geben vom Nutzen 20 Prozent; oder auch 30, wenn's nicht ander's geht.

Péter. (Magában.) A gazembernek még uti költséget is kell adnom. (A zsebébe nyul és kivesszi pénztárczáját.) Ne zsidó! itt van minden pénzem!

(A zsidó kimegy. Péter bezárja mögötte a kaput.)

VI. JELENET.

Gábor (a belépő Péterhez.) Künn van a zsidó?

Péter. Künn van!

Gábor. Nem bántottad?

Péter. Nem. Csellel éltem. Rászedtem a gazembert. Kicsaltam a kapu elé s künn felejtettem.

Gábor Hála Istennek!

* * *

S mi mindebből az üdvösséges tanúság? — Az: hogy a zsidó még a menyországban is megfontaná a levegőt, — ha t. i. oda bejuthatna.

A zsidó szózat.

(H. M. Vásárhelyi nóta.)

A gseftnek rendületlenül
Légy hive óh zsidó!
Nehéz igaz, de zsiros is,
Mert pénzt kap a csaló.
A nagyvilágon e kívül
Elzárva minden hely,
Nincs több magyar föld, nincs ily nép,
Ha csalsz, itt élned kell.

Ez a föld melyen annyiszor
A pénz markodba folyt,
Ez, melyhez annyi vén zsidót
A hagymaszag csatolt.
Itt van lóbőr, itt marhabőr,
Gyapjút is itt kapni,
S nyertek emancipatiót
Rothschild aranyai.

Gazdagság itt osztogatod
Tele zacskóidat,
Lekörnek bár, de ládádon
Merón áll a lakat.
S annyi váltóhamisítás,
Oly sok család után,
Csőd s bukáson gazdagodva
El zsidó e hazán!

Pestnek viszhangos utczáin
Zsidó handlét kiált,
S öt vagy hat évi gseftelés
Pénzt hoz avagy halált.
Az nem lehet, hogy a gyufát
Hiába hordja szét,
S a pelyhek ezre hasztalan
Lepje be rőt fejét.

Mert jönni kell, mert jönni fog
Egy gseft, a mely után
Százezrekkél bír a zsidó
S bőrt nem czipel hátán;
Vagy jönni fog, ha jönni kell
A bankrót tetszhalál,
Hol az árverezés felett
Sok szem könyükben áll.

A gseftnek rendületlenül
Légy hive óh zsidó!
Csalástól vissza rettenni
Tehozád nem való!
A nagy világon e kívül
Elzárva minden hely,
Nincs több magyar föld, nincs ily nép,
Ha csalsz, itt élned kell!

ÁGAI ADOLF.

Kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy Ágai Adolf a legeslegelső, akit már réges-régen ki kellett volna söprözni a magyar irodalomból. — Nemcsak azért, mert egy irodalmi plagiatior, egy annyiszor csuffá tett zsidó valóságos szegény a magyar irodalomra nézve, nemcsak azért, mert Ágai Adolf olyan messze van minden írói tehetségtől, mint az ég a földtől, hisz egy tehetséges íróhoz sosem férne az, hogy a más gyümölcséből lopjon: hanem mindenek fölött azért, mert már évek óta olyan üzemeket visz végbe „Bors-

szem Jankó“ együgyü lapjában, melyeket eltűnünk nemzeti önérzetünk érdekében sem lett volna szabad.

Mi a jelen alkalommal csupán „Borsszem Jankó“ lapjával fogunk foglalkozni, s mielőtt az egész lap szelleméről beszélénk, azt kérdezzük a magyar közönségtől: él-e ilyen aljas, nyomorult, korbely ember egy is közöttünk, mint amilyen abban a „Borsszem Jankó“-ban Mokány Bercki? — Bizonyára nem. Mert a magyar gavallér, ha egyszer rájön a jó kedv, lesz kedélyes, igazi gavallér ember, aki a cigánynak ad száz forintot, hogy egész éjjel csak az ő nótáját huzassa; de nem vetköztet le vásáros komédiásokat, — amint eféle Mokány Bercki kalandjai közt mindennapos.

S ha volna is ilyen szomorú kinövésekkel bíró alakunk, azt a komoly magyar lapoknak volna hivatalosa komoly fegyverekkel egyszer mindenkorra lehetlenné, — de ebben az esetben sem volna szabad egy magyar élezlapnak állandó alakká tenni. — Érténénk, ha Mokány Bercki a mi kedves sógoraink, a németek valamelyik élezlapjának lenne állandó alakja, akik ellenségünk; de hogy egy magyar élezlap is minden áron meg akarja a külföld ami barbárságunkról, műveletlenségünkéről és durvaságunkról való alaptalan hitét erősíteni, azt csak úgy lehet megmagyarázunk, hogy ennek a magyar élezlapnak a szerkesztője zsidó, aki emélfogva még veszedelmesebb, még alattomosabb ellenségünk, mint a német. — Hisz aki egy kicsit figyelmesen olvassa el Mokány Bercki valamelyik históriáját annak okvetetlenül csakhamar reá kell jönnie arra, hogy Mokány Bercki cikkeinek minden sorában tulajdonképen csak a szerkesztő felenyájai, a javítatlan zsidók vannak dicsőítve.

És minthogy mármost az olvasó tudja, mi az, amiért Ágai Adolfa a magyar irodalom részéről minden pillanatban ráverendő a szellemi olvasatlan huszonöt, s hogy Ágai Adolf miért lett volna már réges-régen legelőször kisöprűzendő a magyar irodalomból, s minthogy fölvilágosítottuk arról is az olvasót, hogy Mokány Bercki cikkeinek minden sorában tulajdonképen csak a zsidók, a mi pióczához hasonlító, — kikergetendő ellenségeink vannak dicsőítve: tudja meg a magyar keresztény olvasó közönség azt is, hogy épen így az egész „Borsszem Jankó“-ban is ugyancsak és kivétel nélkül a zsidók vannak dicsőítve, a mi — magyarok jogainak, és érényeinek rovására.

Vagy azt hiszi talán valaki, hogy Tojás Dánielnek már a neve is nem a legzemérmertlenebb gúny akar lenni ellenünk magyarok ellen? — Hisz melyik magyar ember tűrné el, hogy Tojás legyen a neve; vagy ha már Tojás, melyik magyar ember keresztelné fiát még Dánielnek is?

Vagy annál, hogy Tojás Dániel, az a „becsületes magyar tisztartó“ egy szeszélyes zsidó földbirtokosnak, Vöröshegyi Dávidnak ír leveleket, mint-hogy régi gazdájának ősi birtokát ez a Vöröshegyi Dávid, a vagyonos zsidó vette meg, s így Ágai Adolf ismét egy nyálas, magyar vértzszopó zsidót telepített meg Magyarországon, — kell ennél kézzel foghatóbb bizonyíték állításunk bebizonyítására?

Ezt az egész lapot tele lehetne írunk azoknak

a cikkeknek, adomáknak, leveleknek fölsorolásával, melyek különösen és elvitatlanul a szerkesztő fele nyájainak a zsidóknak dicsőítése mellett tesznek tanúságot.

De már a „Borsszem Jankó“-ra magára nem vesztegetjük egészen a „Füstölő“ hasábjait. Kell még nekünk másokról is beszélnünk. Minthogy fővonalaiiban megismertettük, és hisszük: meggyőztük a keresztény magyar közönséget Ágai Adolf szellemi működéséről a „Borsszem Jankó“ ban, azt mondjuk, hogy nem magyar az, aki tovább is előfizetője lesz ennek az eddig a magyar közönséget elbolondító, keresztény magyar ellenes, és csupán a mi legutálatosabb ellenségeinket, a saját véret: a zsidókat dicsőítő együgyű újságnak. — Égeszük meg a „Borsszem Jankó“-t!

Hiteles jövendölések Novemberre.

Berágó: „Nem úgy van már mint volt régen.

Nov. 1. A király-utczában egy piszkos zsidó-asszony észreveszi, hogy szutykos leánya olyan szépen tudja kimondani az „s“-et, mint a nemzeti színháznál Csillag Teréz, ha akarja. A király-utczai piszkos zsidó-asszony elhatározza, hogy a jövő évben szutykos leányát beiratja a magyarországi színésziskolába.

Nov. 2. A „Budapesti Hirlap“ ismert szellemes „látszóes“ munkatársa hatalmas vezér-cikket ír Hegyi Aranka k. a. színpadi-czipóiról. — Az összes magyar és zsidólapok a nekik megküldött „Füstölő“ mutatványszámát megkapván, arról igen kedvezően és jóakarólag nyilatkoznak, s melegen ajánlják előfizetőik pártfogásába.

Nov. 3. Báró Csélesap a zuhogó esőben megismerkedik egy kis „ártatlansággal“. Hogy a cseljához vezető utakat minél könnyebben egyengesse, sokkal előnyösebbnek látja „Faublas lovag“ kalandjainál, a „Budapest“ valamelyik regényét ígérni meg a kis „ártatlanságnak“. — „A Hon“ derék tördelője megszánja „A Hon“ szerkesztőségét. Nehány mulatságos sajtóhibát csusztat a lapba; minek következtében „A Hon“ előfizetői megmaradnak.

Nov. 4. Egy kitünő angol hirlapíró érkezik Budapestre. Megmutatják neki a város nevezetesebb épületeit. A kitünő angol hirlapíró nem tud eléggé szörnyükdöni magában, a mi kupak tanácsunk szűkefűsége fölött, mely következetes hülyeséggel a népszínházat a tót templom mellé, az új városházát a madár sem látta lipót-utczába, a vámházat a csirkés-köfák gyönyörűségére, a sötét postaépületet a szűk koronaherezeg-utczába, a nemzeti színházat pedig dohány- és borbély-boltok bérházává építette.

Nov. 5. Az akadémia tagjai melegen ajánlják egymás figyelmébe Ágai Adolfot. A „Budapesti Hirlap“ örömmel helyezi kilátásba, hogy Ágai Adolf alkalmasint akadémiai taggá fog választatni. — A budapesti állatkert egy ritka példányu számmal szaporodik.

Nov. 6. Valamelyik könyvtárosnál valaki Vajda

János költeményeit rendeli meg. A könyvtáros le akarja kötelezni maga iránt a nemzeti muzeumot, és ritkaságnak beklüdi a postautalvány szelvényét.

Nov. 7. Vizvári Gyulához még mindig hű régi bolond szerencsége. — Ma még kevésbé beszél tisztán magyarul mint rendszeren; megint vágja a sok circusi grimaszt, és mereszti szét az ujjait; hanem azért a közönség ma is művészetnek tekinti ezt, és tapsol neki.

Nov. 8. A budapesti református gymnásium épületébe bevetődik egy rendőr. A rendőr a pedellust keresi. Amint föl s alá sétál a folyosókon, elbámulva veszi észre egy nyitott ajtón keresztül, melyet a teremben levő tanár, dacára hogy november van, mégis szükségesnek tartott kinyitni a teremben uralkodó iszonyú levegő miatt, — hogy abban a teremben vagy fél-száz tanuló ül, s az egész teremben egy ablak van. Lelki szemei előtt föltűnvn ezek a szegény tanulók, amint az év bevégeztével ki ennek a szemorvosnak a gyógykezelése alá, ki ahoz az orvoshoz siet mellbetegségének orvoslása végett, megborzadva rohan el, hogy jelentést tegyen erről főlebbvalóinak; de a lépcsőkön összetalálkozik a pedellussal, s a pedellus barátságukra hivatkozva lebeszéli e szándékáról. Így tehát a szegény tanulók, úgy, mint anyai elődjök tovább is ott vakoskodnak és görnyednek abban a sötét egyablakos bagoly-lyukban.

Nov. 9. A budapesti német színház tagjai az általuk összegyűjtött szivar-hegyek árát a magyarországi hirlapírók egyesületének ajándékozván, a magyar hirlapírókat végképen lekenyerezik és lefőzik.

Nov. 10. „Kedves és bájos“ akademikus beszélő-írók: Vadnai Károly, a fiatal tehetségek egyik érdemes leszorítója, kinek elbeszéléseiben szereplő alakjai mind oly „kedvesek és okosok“ (de hogy miért, azt sosem tudni) elragadtatva ugrik föl íróasztala mellől. Oly „bájos“ kis szűk sikerült képeznie, melyért bizonyára összes előfizetői részéről koszorúval fog megjutalmaztatni. Ezután elbeszéléseiben ugyanis a fiatal emberek a kisebb lányokat „önk“-nek fogják szólítani.

Nov. 11. Kitünő paedagogusunk: Dr. Fűles még több babérral óhajtván körülvezeteni homlokát, föl-olvasást tart a tizenkét gymnáziumi, a tizenhat reáliskolai és a tiz elemi osztálynak minél előbb való életbe léptetéséről.

Nov. 12. A rendőrség ismét három, otthon levő családjukat napról-napra alig föntartani tudó targonczást csukat el azért, mert a rendes árnl ismét husz krajczárral drágábban mertek eladni színházi-jegyeket három „becsületes zsidó polgártárs“-nak; de ugyanaz a rendőrség még mindig nem veret huszonötöt ugyan arra a három „becsületes zsidó polgártársra,“ amiért többi derék társaikkal egyetemben még mindig olyan szemtelenül akarnak minden boltjuk előtt elhaladó kabátjuknál fogva erőszakkal üzletükbe hurczolni.

Nov. 13. Az irodalmi 27 krajczáros szenny-válalatok egy ujjal szaporodnak. Egy ismert zsidó könyvkiadó „honfui üdvözlettel“ tudatja lapjában a magyar közönséggel, hogy a napokban fog megjelenni kiadásában X. Y. érdekes feszítő füstéséről elő-

nyösen ismert írónk tollából az „Egy főváros bűnei“ című regény első füzeté. Vajda János költeményeinek czimlapjait a rájuk szállt por miatt már el sem is lehet olvasni a könyves boltokban.

Nov. 14. Csillag Teréznek, a nemzeti színház tagjának, ki tudvalevőleg lépten-nyomon azzal dicsekszik, hogy: „zsidóleány vagyok“, még mindig nem akad olyan jóakarója, aki figyelmeztesse, hogy a szennyes ruhával nem szokás dicsekedni.

Nov. 16. Arany Jánostól egy epigramm jelenik meg a „Fővárosi Lapok“-ban. Szász Károlyon emiatt annyira erőt vesz a zokogás, hogy egész nap nem mer eltávozni hazulról, nehogy minden pillanatban haza kelljen futni — zsebkendőért.

Nov. 17. X. X. képviselő le akarván róni a kormány iránt való halálját, nagyszabású beszédet tart a karácsonyi ajándékok tekintet nélküli megadóztatásáról. Ülés után pedig — ki akarván nyerni Y. urhölgy halálját, siet a színházhoz a legközelebbi rendkívüli előadásra 50 forintért egy páholy-jegyet váltani.

Nov. 18. Ujházy Ede, mint mindig, mikor nem játszik a nemzeti színházban, ma is ott ül a német színházban.

Nov. 19. Szilágyi Dezső nem tudja tovább fékezni érzelmeit. Ülés után elbujik a padok alá és mikor a ház már üres, oda szalad egy miniszteri székhez és megpróbálja, hogyan fog majd ülni benne. A szék azonban, a nemzet nevében, élénk recsegéssel protestál még ilyen gondolat ellen is.

Nov. 20. Ágai Adolf a „Borsszem Jankó“ ban már hónapok óta jelzett „Drukk“ naptárának valamikor legalább egy példányban való elkészéről támadt utolsó reménysugarát is kioltja a „Füstölő.“

Nov. 21. Edison, a híres amerikai tudós, még mindig nem tud olyan villany-lámpát föltalálni, mely a budapesti rendőrség előtt végre valahára megvilágítaná a budapesti Rókus-kórházban a betegek és a halottak irányában történő barbarizmusokat.

Nov. 22. Szilágyi Dezső a „Magyarország“-ot olvasva, saját, előtte való nap mondott országgyűlési beszédén elalszik és álmában miniszternek látja magát.

Nov. 23. Jókai Mór még mindig sem arra nem veszi elő mindenható erejét, hogy a magyar irodalmat ellepő hitvány zsidó skribler-hadat egyszer mindenkorra kikergesse magya irodalomból; sem arra, hogy az ő örökké hervadhatlan, örökké fényes koszoruját folyvást sárral dobálókat egyetlenegy mozdulattal porbasujtsa.

Nov. 24. A fővárosi kupaktanácsnak eredeti ötlete támad. Minthogy tapasztalja, hogy az általános boldogság, gazdaság, jólét és megelégedés folytán nagyon sok részeg ember van a fővárosban, s hogy azokat a részeg embereket már a dutyi sem akarja eszközre téríteni, de meg elég dutyi sincs már a számukra: kappja magát, s a tenger pénzzel, s tenger drága tégglákkal csak nemrég kikövezett egyetem-útezőt újra fölbontatja, s így újra elővarázsolja azokat az aquincumi ásatásokra emlékeztető gödröket, dom-

bokat, és azokat az orr betöréssel karöltve járó kőhal-mazoktat, amelyek már az ősz elején is oly kiváló diszére szolgáltak a fővárosnak, s emnélfogva sikerül neki mindjárt az első éj után a fölkelő nap sugarainal mindenik gödörből egy-egy az éjjeli botorkázás alkalmával beléjük pottyant, de dutyi nélkül is ime már teljesen kijózanult részegest kimászni látni.

Nov. 25. Vadnai Károlyhoz egy szegény régi írónak a kis leánya állít be. Mint a magyar írók segélyegyletének a titkárát keresi, és könyveze kéri egy neki csupán egy tollvonásba, de családjukat e tollvonással sok bajtól megszabadító fáradságra, melyet azonban ha nem ma teljesít, halaszthatlanul késő. Vadnai Károly sajnálattal kijelenti a tizenegy éves kis leány előtt, hogy ma a legjobb akarat mellett még eféle kis szívességet sem tehet senkinek is, mert hisz ő a Kisfaludy-társaság tagja; ő az akadémia tagja; ő a „Fővárosi Lapok“-at szerkeszti; az „Ország Világ“-szerkesztősege épen most volt itt, hogy írjon neki egy „bájós“ kis novellát; a fiókjában van egy kedves regénye, és azt sem tudja befejezni; a szabóját minden pillanatban várja és nem tudja még, hogy szürke, avagy fekete színű téli kabátot csináltasson.

Nov. 26. A nemzeti színházban ma Perotti Gyulának Lengyelországból jött szutykos zsidó rokonai — azaz akarjuk mondani: a nemzeti színházban ma Perotti Gyulának a szegény zsidó tanulók javára hirtelen rendezendő lakomája, — azaz akarjuk mondani: a nemzeti színházban ma Perotti Gyulának egymásután háromszor történt erős prüsszentése miatt „Ördög Róbert“ előadása elmarad; — de azért hallatlan évi fizetéséből — nehogy irántunk, magyarok iránt való „őszinte bámulata“ egy fokkal is apadjon, amit pedig azzal a tizennyolc ezer forintos évi fizetéssel olyan szerencsések voltunk magunk iránt fölkelteni — a nemzeti színház nyugalmazottjainak intézete részére ma sem vonatik le egy árva garas sem.

Nov. 27. Wahrmann Mór a „Füstölő“-ból általa rendelt 1000 példányt és az ezek után járó 200 tisztelet-példányt a tervvárosi zsidóbankárok és nagykereskedők közt osztja ki.

Nov. 28. Minthogy a „Füstölő“ józan fölvilágosításai folytán a „Borsszem Jankó“ további küldéséről az utolsó keresztény magyar előfizető és olvasókör is lemond, és a „Borsszem Jankó“ megszűnik, Ágai Adolfot fajabeliei az eddig abban a „Borsszem Jankó“-ban nekik tett szolgálatok megjutalmazásául, csinosan fölszerelt kóser libahús kereskedéssel ajándékozzák meg.

Nov. 29. Szalay Imre egy újabb zsidó fogdosó beszédet tart az országházban, minek következtében a zsidók hálából kötelezik magukat a jövő választáskor újra egyhangulag ellene szavazni.

Nov. 30. A jövődől abban a boldog reményben teszi le a tollat, hogy a magyar irodalom, a magyar tanítgy, a nemzeti színház, az országgyűlés, a fővárosi kupak-tanács stb. stb. derék és nem derék magyar intézmény e hónapban is gondoskodni fog arról, hogy belőlük ismét a lehető legkönnyebben kerüljenek ki az ő jövő hónapra szóló jóvendőlései.

Pipafüst-karikák.

Herman Ottó honatyja, az „Egyetértés“-ben irt zsidóbarát-cikkeit kiadta németül röpiratképen e cím alatt: „Zsidóüldözés és bolondok orvoslása“ („Psychiatrie.“) Ugy látszik tehát, hogy ő az antisemitákat s így saját tisztelt választóit is bolondoknak tartja.

A pszichiáterek (bolondok orvosai) azt mondják, hogy a valóságos bolond az egész világot bolondnak szokta nézni, s csak egyesegyedül saját magát okosnak.

Különbön a derék szögédiek jól fogják cselekedni, ha ezen furcsa doktort, a kinek röpiratát a „Pester Lloyd“ zsidó újság oly melegen ajánlja olvasásra a publikumnak, számon kérik amint már egy ízben „Hermány urat“ számon kérték, hogy „Nem izraelita-e a Hermány ur?“ — Zsidónak ugyan nem zsidó az atyafi, hanem, amint láthatják, rosszabb a zsidónál.

*

Egy sereg terézvárosi hájas zsidóasszony és zsidólány consortiumot alakított arra a célra, hogy azon honatyákat, kik a zsidóházasságot megszavazni fogják, szerelmes levelekkel árasztják el, ajánlva magukat menyasszonyokul s biztosítván nekik hozományul az odor judaicus-t.

*

Falk Max neki gyürkőzik, s leveszi a keresztvizet — őnmagáról.

*

Ágai Adolf a „Borsszem Jankó“-ban azzal dicsekszik, hogy „valamint ezer Istóczy sem képes valódi antiszemizmust létrehozni Magyarországon, ugy Kulturkampft se tudna senki itt előidézni.“ Azt helyesen és bölcsen mondja Ágai ur, hogy nálunk Kulturkampft senki se tudna, többet mondunk, még zsidók sem tudnának előidézni. Hanem hát honnan van ez? Onnan, hogy nálunk a zsidók kérdés már éveken át koronkint megpendítették, és a zsidók sarokba vannak szorítva. Németországban is a zsidók által felidézett Kulturkampf tüzeit az antiszemizmus oltotta ki. Kár a zsidóknak mások tollaival ékeskedni akarni; avagy ezt az érdemet is plagizálni akarja Ágai ur? Savany a szöllő, ugye zsidók?! Nem lehet egy kis „pap-heccszel“ a figyelmet elfordítani a zsidó üzelmekről!

Szidónia.

Patkószögek.

- Mama, igaz, hogy engem a gólya hozott?
- Igaz kis fiam.
- A többi kis fiukat is a gólya hozza, mama?
- Azokat is fiam.
- Mindenkinek hoz a gólya kis fiut?
- Mindenkinek fiam.
- Hát a Muki bácsiéknak miért nem hoz a gólya?

*

Szénás szomszéd: Ejnye, ejnye kedves kaspás szomszéd. Tegnap azt mondja kend nekem, hogy a süket kántor elesett, aztán mindakét lábát kitörte, aztán nézze, ahun szalad ni azután a Miska gyerek után, bizonyosan, hogy megnadrágolja.

Kapás szomszéd: Az ám, csakugyan. No akkor bizonyosan még nem tudja, hogy mi történt vele.

*

Egy fiatal hölgynek valami tolongásban rálépett bámulatos piczi lábára egy fiatal ember.

— Ezer bocsánat, nagysád — hebegé zavartan a fiatalember — de olyan nehéz nagysád lábacskaít még észre is venni.

A hölgy mosolygott, és megbocsátott.

*

Egy fiatal ember, aki föltünőleg sovány volt egyszer a következőket pillantá meg ágyára írva: „Itt nyugszanak N. N. úr csontjai.“

*

Szobaleány: Hagyjon nekem békét a ténstur. Hiszen csak az imént mondta benn a ténstur a ténstur asszonynak, hogy a ténstúrra nézve a ténstur asszony foglalja magában a világot.

A ténstur: Igen kincsem, de jegyezd meg kincsem, hogy két világ van: ó- és uj-világ.

Fejtörő.

A következő szótagokból: *za, ze, char, ró, i, sze, raj, dász, ás, ri, is, ló, ged, nes, do, tó, dé, sar, ó, rong, don, ón, czy, ko, in*, — alakíttassék 11 szó, melyeknek értelme következő legyen:

1. Ezzel telve az erszény nagyon is hiányos.
2. Sokat szenvedt árviztől ez alföldi város.
3. Mindenféle keresztben e betűket látod.
4. Férfi név közt naptárban mindjárt föltilálad.
5. Ez semiták seftje, érte más semmit ád,
6. Megnémitá az Isten ez ősz patriarchát.
7. Nem kasza, de hej azért szegény doigoz véle.
8. Nagy hazafi, legyen is hosszú, boldog élte.
9. Annál bizony jobb is van, lia ez zsidón tánczol.
10. Föld gyomrában keresik, a fegyverbe pászol.
11. Czigányoknál annyi van, hogy a szegény vajda, Meg sem tudja számolni, bármikép akarja.

A kezdőbetűk fölülről lefelé, s a végbetűk a kezdőbetűkkel folytatólag alulról fölfelé olvasva, egy ismert népdal kezdetét adják.

A helyesen megfejtők közt az Istóczy Győző által szerkesztett „12 röpirat“ első évi folyamának egy bekötött aranynyomatú példányát fogjuk kisorolni.

Megfejtési határidő: november 20.

Irodalom.

— Megjelent a „Ne vessünk“ általánosan kedvelt új humorisztikus naptár tizenharmadik évfolyama 1882-re; pompás kiállításban, gazdag tartalommal. Vannak benne „érdemes tudnivalók a még soha itt nem járt 1882. esztendőről,“ van benne képes világ kitűnő humorisztikus képekkel és képmagyarázatokkal, azután képtelen világ új mulattató adomással. Antisemiták és okos emberek különös gyönyörűséggel olvashatják. A hat ivre terjedő naptár ára 40 kr, s a „Füstölő“ kiadóhivatalában is megrendelhető.

Két világhírű regényíró.

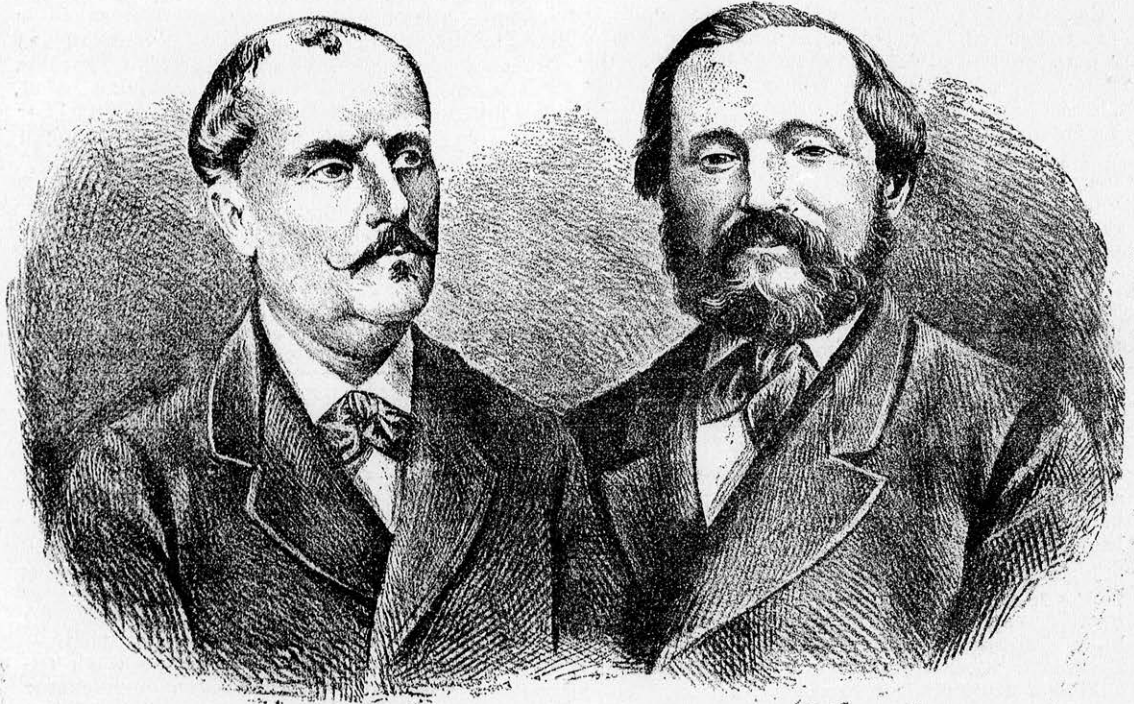
A regény és drámaírásnak a francziák a főmesterei. Ők adtak és adnak e részben irányt az egész világnak.

Hugó Victor megteremté a romantikai iskolát: szörnyű borzalmas emberfölötti dolgokkal telvék regényei s a közönség mohón kapott utánuk, mert izgatta, mert képzetüket kápráztatta az. „A nyomorultak“¹⁾ lázba hozta egész Franciaországot.

már letért a tündér varázslat buvköréről s tengermosta sziklák mélyében talált kincsek helyett az emberi szívet aknázza és festi mély lélektani ismerettel, megható vonásokkal.

Ifj. Dumas Sándor, Feuillet Oktave és társai a modern életet festik saját pongyolájában, az emberi szívet hatalmas hullámverésével.

Nem találunk ki szörnyedolgozat, mesés, olykor alig hihető történeteket; egyszerű, de mégis meg-

Victor Hugo

Alexandre Dumas fils

Idősb Dumas Sándor méltó társa és követője volt e téren. „Monte Christója“ s a „Párisi Mohikánok“²⁾ korszakot alkotó regényei; csodás, meglepő, izgató bonyodalmakat talál fel s egy ideig egész Franciaország figyelmét lebilincselte regényeivel.

Évtizedekig uralta ez irány a francia regényeket, sok követőket találva.

Id. Dumas Sándor fia, ifj. Dumas Sándor már

kapó történeteik keretében inkább a szív világát az élet mindennapi harcát festik s ép e keresetlen egyszerűség gyakorolt oly óriási hatást az olvasó közönség nagy részére.

Az olvasó közönség nagy részének azonban szűk e regények egyszerű köre; e regények szereplőit felismerni véli saját környezetében s ez sokat levon idealismusából; e regények szereplői ugyanolyanok husból és vérből vannak, mint ők; úgy éreznek, gondolkoznak és cselekesznek, mint ők, holott sok ábrándos nő a regény hőseit, vagy hősnőjét idealizmusabb nénynek szeretné képzelni, olyannak, minő nem találkozik minden lépten nyomon: izgalma-

1) 12 kötet. Bartalits Imre kiadóhivatalában e 144 ivre terjedő világhírű classicus regény 4 fnt kedvezményáron megrendelhető.

2) 17 kötet. Bartalits Imre kiadóhivatalában 8 fnt kedvezményáron megrendelhető.

sabb borzalmasabb történeteket szeretne olvasni, melyeket fel nem talál saját körében, melyekről csak ábrándjai közt gondol, olyan hősokeket, kik frakkban is hasonlítanak a középkor megénekelte hős lovagjaihoz; szóval a realistikus irányt összekötve szeretné a romantizmussal.

Ez óháj is teljesült s ez iránynak legkedveltebb, világhírű hősei a két kítűnő s legolvasottabb francia regényíró: Ponson du Terrail és Montepin Xavér, kiknek arcképeit itt mutatjuk be.

Ponson du Terrail Péter Elek vicomte 1820-ben jul. 8-án született Grenobleban s leszámítva 1848. nemzetőri szolgálatát, egész életét az irodalomnak szentelte, melynek vezér csillaga lett.

Ivекe terjedne, ha regényeinek címét és rövid ismertetését akarnók is adni. Regényei közül legismertebbek „Egy grófnő kalandjai” 11 kötet; „A nagyvilági tolvajok”⁽⁴⁾ 10 kötet; „Egy király ifjusága”⁽⁴⁾ 11 kötet; „A torlások királynője”; „Jeruzsalem utca”⁽⁵⁾ 4 kötet, mely a párisi rendőrtérme borzalmas titkait festi; „A vadászó kutyája”⁽⁶⁾ 5 kötet; „Kastély és hámor”⁽⁷⁾ 2 kötet; ez utóbbi két regény az „Erdők titkai” közös név alatt ismeretes s az erdők gyönyörű idylljeit festi, csak hogy közben vérfoltok lepik el az erdők virágait, vérfoltok, melyeket szerelem, bosszú, féltékenység ontottak; a világirodalomnak gyöngyei e regények; „A kisértet” 6 kötet, „Judásfiak” 2 kötet szintén kiváló alkotásai.

De világhírnevét a „Rocambole” regény-ciclussal aratta, a „Rocambole”-val, mely a világ legnagyobb, legbámulatosabb regénye s 75 kötetből áll. Érdekesebb, vonzóbb, megkapóbb regényt még nem irtak s francia regény még soha sem örvendett oly kelendőségek, oly közelismerésnek.

Izgalmas, érdekesítő, nagyszerű e mű s oly szép, hogy minden borzalmait mellett leányok is bátran olvashatják. Ponson soha sem irt olyat, mit leányok is el nem olvashatnának.

Még egy meglepő volt a „Rocambole”-ban; a 75 kötet nyolcz önálló, külön regényt képez; mindegyik magában is érdekel olvasható s bár különböző személyek szerepelnek az egyes regényekben, mégis szorosan összefüggnek, mert mindegyikben Rocambole a főszemély, az egyes élettragoediák intézője; eme bámulatos alak, ki előbb az első regényekben — életét a bűn szolgálatában töltvén, büntényt büntényre, gyilkosságot gyilkosságra követ el, míg a szerelem által megtisztulva, későbbi életét — az utóbbi regényekben — az általa okozott iszonyu büntettek jóvátételére fordítja. Beavatkozik az indusok titkos társulatába, az irlandiak összeesküvésébe, küzd az anglikán papok ellen; szóval felöleli e világhírű regény-ciclus az öt világrész politikai és társadalmi életét s a törvénytermek titkait; ez utóbbiak különösen legérdekesebb részei, mert a legborzasztóbb családi tragoediákat tárja fel ezekben előttünk s mind e vérvonamok közt tiszta, ragyogón tűnik mindenütt fel

az üdvözítő szerelem éltető napja s elolvassa ezeket, biztonnal nem egy nő szíve dobbant már nagyot.

A „Rocambole” regény-ciclus következő egyes, önálló regényekből áll: „Rocambole ifjusága” 11 kötet; „R. hőstettei” 10 k.; „R. visszaterése” 9 k.; „R. végküzdelme” 7 kötet⁽⁸⁾; „R. utolsó szava”⁽⁹⁾ 10 kötet; „R. Londonban”⁽¹⁰⁾ 9 kötet; „R. a börtönben”⁽¹¹⁾ 8 kötet; „R. magyarázata”⁽¹²⁾ 1 kötet és „R. föl-támadása”⁽¹³⁾ 11 kötet.

A Rocambole regény-ciclus egész kis könyvtár; mulattató, élvezetes olvasmány.

E nagy regény-ciclust már teljesen be sem fejezhette a halhatatlan regényíró, mert 1871. jan. 31-én Bordeauxban meghalt, de hátrahagyta jegyzeteit utolsó regényére „R. végküzdelme”-re s ezt e jegyzetektől barát, a Guéroult állítá össze.

Montepin Xavér a ma élő francia regényírók egyik legkitűnőbbike és legtermékenyebbje; 1824-ben született 57 éves daczára ma is még ifjú hévvel, fiatal rajongással ír évente 10—15 kötet regényt, melyek közül egyik sebb, vonzóbb, mint a másik. Egészen Ponson nyomdokain halad, de ő inkább a párisi életet, „Páris tragoediát” festi s ugyanily című regénye is van. Montepin különösen a női szívek s a férfi szenvedélyek hű ismerője s mesteri vonásokkal ecseteli ezeket.

Regényeiben minden lapon váratlan eseményekkel találkozunk; a mese szövésében igazi nagy mester; az élettragoediák minden szálat kezében tartja s költői gazdag képzetével bonyolítja össze, a legmagasabb fokig felköltve minden olvasójának figyelmét.

Montepin regényeinek nagy része már megjelent magyar fordításban s Bartalits Imre kiadóhivatalában megrendelhetők. A legismertebbek ezek közül „Az örültek orvosa”⁽¹⁴⁾ 8 kötet, mely a tébolydák, az élő sírok borzalmát fejt megragadó színekkel. „A vörös boszorkány”⁽¹⁵⁾ 5 kötet szintén a tébolydából ad egy rémes képet, de e mellett a mult századból híven fejt az akkori párisi főrangú élet rejtelmeit egy szerencsétlen grófnő gyöttrő szenvedésében. — „A créolnő lánya”⁽¹⁶⁾ 8 kötet, egyike a világirodalom legsebb regényeinek; az újabb rabszolgaság vérlázító áldozatait tárja élénk s innét átvezet a párisi divatvilágba s beavat a főrangú nők boudoirjainak titkaiba. „A borzalmas vérboszú” regényének lehetne bátran nevezni ezt. — „A rochevillei bűntény”⁽¹⁷⁾ 7 kötet, izgató, bűnvádi regény, melyet közönségünk leginkább kedvel; „A 13-ik számú bérkocsis”⁽¹⁷⁾ 7 kötet szintén bűnvádi regény, de tulnyomó benne az érzelmi, elragadó szerelmi rész. — „A szerelem ő fenségének” 6 kötet, társa a „Pénz ő fenségének” „A szerelem ő fensége”⁽¹⁹⁾ mint már czime is mutatja a szerelem mindenhatóságát festi a maga bűbájában, mely lerombol minden akadályt, pedig e regényben a szerelemnek ugyancsak erős küzdelme van gyilkosokkal, banditákkal, kéjenczekkel, egész bűn-

8) Bartalits Imre kiadóhivatalában megrendelhető 6 frt kedvezményáron. — 4) 8 frt. — 5) 3 frt. — 6) 1 frt 50 kr. — 7) 1 frt 20 kr.

8) Ezen négy regény együtt 15 frt vagy külön-külön kötetenkint 50 krajval Bartalits Imre kiadóhivatalában megrendelhető. — 9) 7 frt. — 10) 6 frt. — 11) 5 frt 50 kr. — 12) 70 kr. — 13) 40 frt. — 14) 3 frt 20 kr. — 15) 2 frt 40 kr. — 16) 3 frt 20 kr. — 17) 1 frt 60 kr. — 18) 2 frt 80 kr. — 19) E regény az idej (1881.) reudés regény-csarnokban foly, hetenként jelen meg belőle egy füzet s előfizetheti regé junius elejétől kezdve havi 75 krajzárral.

bandával s ezek rémes tettei mellett áll szeplőtlen tisztaságában az igaz szerelem. A francia bírálók azt mondják, hogy ez utóbbi regény Montépinnek legművészebb alkotása.

De ezzel még felét sem soroltuk elő az élő nagy regényírónak összes műveit. Még legjobb korában, férfui munkásságának teljében van s a párisi könyvpiacra az idén még három új regényt várunk tőle.

De hasábokat lehetne még írni e két világhírű regényíróról; hogy azonban megismerhessék őket, erre legjobb, legkedvesebb alkalom, ha regényeiket átolvassák; igazán kellemesen szórakoztatnak

ezek s kerülnek minden kétértelműséget, mely oly gyakori az újabb regényekben.

Ponson du Terrail és Montépin Xaver méltó testvérek az irodalomban; egy téren, egy irányban halad mindkettő; Ponsonban több a képzelem, Montépinban több az érzelem; Ponson regényei phantastikusabbak, Montépinéi realisabbak; egyik és a másik egyaránt megragadó, izgalmas, érdekesítő.

E két író regényei a legkapósabbak a könyvpiacra. Mint hű társakat s jó barátokat alkalomszerűnek találtuk egy képen mutatni be t. olvasóinknak élethű vonásaikban.

BARTALITS IMRE KÖNYVKIADÓ-HIVATALABAN

Budapesten, VIII., Eszterházy-utca 12. szám,

megjelent és megrendelhető:

A község jegyzői és körjegyzői hivatal.

Mintákkal.

A legújabb törvények és ministeri rendeletek szerint egészen ujonnan átdolgozott második kiadás.

A községi előjárók és a jegyzői szigorlatra készülők használatára

Írta: Kassay Adolf.

Nem lehet tagadni, hogy a naponként keletkező számos törvények, min. rendeletek és utasítások felette megnehezítik a községi jegyző helyzetét, s mind azt — bokros teendőik között — gyorsan áttanulmányozni alig van idejük, az e részben kiadott művek pedig a gyakorlat igényeinek nem felelnek meg. — E műnek feladata a törvények tömkelegében egy vezérfonalat adni a jegyzők kezébe, mi nekik az eljárásban könnyebbséget nyújtani iparkodott, miután mind elméleti mind gyakorlati irányban kifejtteni törekedett mind azt, a mi a községi élet teendőihez tartozik. — Hogy e mű hivatásának eddig is megfelelt, igazolja az, hogy második egészen a mostani viszonyoknak megfelelőleg — javított s bővített kiadásban jelent meg.

Ezen mű nem csak a közigazgatási és törvénykezési ügyekben irányadónak és kézikönyvül, hanem a jegyzői szigorlatra készülőknek is tankönyvül szolgálnak.

Ezen hézagpótló mű ára füzve 1 ft 50 kr.,
kötve 1 ft 80 kr.

„DISSZONANCIA.”

Költemények.

Írta: Kulcsár Endre.

A 120 oldalra terjedő s 90 költeményt tartalmazó csinos kiállítású mű ára 80 kr.

Az esküdtszék ítélete.

Angol regény. Két kötetben.

Az angol irodalom egyik legszebb és legkiválóbb terménye.

A két kötet ára 1 frt.

A községi birói hivatal.

vagyis:

a községi bírák hatásköre és teendői

törvénykezési és közigazgatási tekintetben

írománypéldákkal,

a legújabb törvények és ministeri rendeletek szerint.

Írta: KASSAY ADOLF.

Napjainkban, midőn mind a törvénykezési mind a közigazgatás szálai a községi bíróság kezén szövődnek át, midőn számos közigazgatási és polgári törvények keletkeznek, melyek az előbbeni szabályokat és ezekkel összekötött eljárást (a melyeknek ismeretét a községi bírák már megszerezték), ujjakkal váltják fel, úgy hogy ezeknek tömkelegében azon fonalat, melyet a bíróság hatásköréhez tartozó ügyekben követnie kell, nagy fáradsággal lehet feltalálni. A ki tehát a törvények újabb és újabb alkotásait figyelemmel nem kíséri, azon tömkelegben, melybe a réginek az újabbakkal felváltása sodorhatja, — aligha bír kibontakozni.

Mind a törvénykezési, mind a közigazgatási eljárásnál e művel egy vezérfonalat kívántunk a községi bírák kezébe adni, mely nekik hivatászerű eljárásaikban némi útmutatást fog nyújtani.

Ára ezen nagyérdékű műnek füzve 1 frt, kötve 1 frt 20 kr.

A KÖZSÉGI ELŐLJÁRÓSÁG.

hatásköre és teendői

a büntető ügyek körül.

Az új büntetőtörvények és miniszteri rendeletek szellemében.

Írománypéldákkal.

Írta: Kassay Adolf.

Ezen mű a büntető cselekményeket a bírói illetőség szerint osztályozva adja elő, t. i. hogy a büntényeken kívül, mely vétségek tartoznak a kir. törvényszékek, mely vétségek és kihágások a kir. járásbírák, és mely kihágások a közigazgatási hatóságok hatáskörébe, mely osztályozás tájékoztatást nyújtand a bírói illetőség iránt. — Továbbá:

Előadja a községi előjáróságnak a büntető ügyek körüli teendőit, t. i. hogy miképpen kell a községben elkövetett büntetendő cselekmények, a tettesek, bűnyomok és a gyanus viszonyok felfedezése körül az új büntetőtörvények szellemében eljárni. — Ezen mű tehát e tekintetben is nagy hiányt pótol.

Ára ezen műnek füzve 60 kr., kötve 80 kr.

BARTALITS IMRE KÖNYVKIADÓ-HIVATALÁBAN.

Budapesten, VIII., Eszterházy-utca 12. szám,

megjelent és megrendelhető:

„MOURET ABBÉ VETKE.“

Zola Emil világhírű realistikus nagy regénye;

3 kötet, ára 2 frt 40 kr.

Zola Emil a jelenleg élő francia regényírók egyik legkitűnőbbike; tolla az érzéki világ körében mozog ugyan s nagyon realis színekkel fest, de mindig erkölcsi háttérrel. A „Mouret abbé vétke“ egy fanatikus fiatal pap szívének föllángolását, paradicsomi boldog szerelmét és élettragédiáját festi mesteri, megrázó vonásokkal s mellette egy idylli leánynak, a természet vad gyermekének mély szerelmét szomorú élettörténetét. A realistikai annak ez kétségkívül legszebb új regénye s annyival megragadóbb, mert benne a realismus és érzékiség a költészettel ölelkezik. A fordítást egyik miniszteriumunk legkitűnőbb államtitkára eszközölte zamatos magyarsággal.

A MEZEI RENDŐRI TÖRVÉNY

a mai érvényében

az ide vonatkozó törvények és miniszteri rendeletekkel ellátva.

Kir. bíróságok, közig, hatóságok, ügyvédek, községi előjárók és földbirtokosok számára

írománypéldákkal.

Írta: **Kassay Adolf.**

„A büntető törvények életbeléptetéséről“ szóló 1880-ik évi 37. t. cz. 8-ik §-a által fenntartott törvények közé tartozik az 1840-ki mezei rendőri törvény is. Ezen törvény a későbbi törvények által nagy változást szenvedett.

Nem csekély feladat tehát kifirkészní azt, hogy a későbbi törvények mit tartottak fenn az 1840-iki 9. t. cikkből, s melyek a későbbi törvényeknek azon szakaszai, a melyek azokat felváltják.

A különböző intézkedéseket tartalmazó 1840. 9. t. cikkben különböző szaktörvények tettek változtatást, melyek megzavarják azon egyöntetűséget, a mely az oly sokfelé ágazó törvénynél felette szükséges volna, hosszab, s beható tanulmányozást igényel azon szakaszok egybeazonlitgatása, és értelmének helyes felfogása, de az illetőség tekintetében is számos összeközegek merülhetnek fel.

Nincs egy törvény sem, a mely oly mélyen érdekelné a földbirtokos osztályt, bíróságokat, mint a mezei rendőri törvény.

E mű könnyebbséget akarván nyújtani, az újabb törvények által felhagyott 1840. 9. t. cz. szakaszait és a későbbi törvényeknek ide vonatkozó szabályait magyarázva adja elő, hogy a szerint mind a felek, mind a bíróságok, hatóságok tájékozhatják magukat.

Ára ezen műnek bérmentes szétküldéssel, csak 50 kr.

Mutaványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

„NAPSUGÁR.“

czímű legolcsóbb heti-, ifjúsági- és néplap.

Megjelenik minden vasárnap, színes borítékkal 16 oldalon.

Szerkesztő: **Barna Sándor.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre	4 frt
Félévre	2 frt
Negyedévre	1 frt

Gyűjtőknek minden 5 beküldött előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Az előzetési pénzek legzélszerűbben postautalvánnyal alulirt kiadóhoz: Budapest, VIII. Eszterházy-utca 12. sz. alá intézendők.

BARTALITS IMRE
a „Napsugár“ kiadója.

Budapest 1881. — Nyomatott Bartalits Imrénél, (VIII., Eszterházy-utca 12. szám.)

REGINA.

Amerikai regény.

Írta: **WILSON A. E.** — Fordította: **H. E.**

A két kötet ára 90 kr.

„REJTELMES ÉDES.“

Aolyan kicsi korrajzoló társadalmi tanulmányok.

Írta: **SZEJKEY OSZKÁR.**

Tizenhét iven, szép velinen, következő tartalommal jelent meg:

I. Egy adohátralékos delő légyottjal, vagyis hogyan lett az én öcsémuram képviselővé — II. Karporecz és Irodalom-történet. — III. Bizonyos szedő nagyság fénykorából. — IV. A nagy Cuvier szelleme, Baróthy Szabó David szelleme, Hugó Victor szamarára és egy költő Hlador iskolájából.

A jelenkori magyar társadalom erkölcsi fonákságait valóban életből merített tárgyúlv esettel ékéként megörökíteni, hogy abból ne csak a komoly gondolkodó, de a szalón is mulatva okulhasson: ezen föladatot tűzte maga elé szerző, midőn a „Rejtelmes édes“ megírására vállalkozott.

Nem beszéleyeket, nem szépirodalmi munkát akart szerző létrehozni, de társadalmi tanulmányainak eredményét igyekezett könnyű vonzó alakban előadni, s azt hisszük, hogy ez sikerült is neki oly mértékben, miszerint a művelt magyar olvasóközönséget e könyvre e részben mint valódi irodalmi eseményre figyelmeztethetjük.

Mélyebbreható, élénkebb, pikánsabb és mindamellet szigoruan szalónias korrajzi tükrt a hetvenes évek magyar társadalmának alig fogja egyobutt föltalálni azon nemzedékünk, mely emez évtized erkölcsi történetében maga is mint szem- és fültanu szerepelt; s fokozni fogja e rendkívül élénken találg színezett társadalmi vázlatok benső értékét a gondolkodó olvasó előtt azon epilog, melyben szerző nem kevésbé szív-üditő mint mélyen bölcselő tiltakozással lép föl napjaink nagy irodalmi dicsőségének, Hugó Victor szamarának korunkat ostromló szózata ellen. De gyakorlati hordereje is van e szingazdag bölcsészeti álomképek, a melylyek itt a társadalmi életünkből a lehető legtermészetesebb közvetlenséggel merített vázlatokat befejeződni látjuk: mert kimutatván az üres eszményi javjeszék-les költözésének káros visszahatását a közművelődésre és az erkölcsiségre, föltárja a költői keblek előtt egyuttal magát azon utat, a melyen haladva nagy szolgálatot tehetnek az erkölcs-nemítés és a társadalmi reform magasztos ügyének ugyanazon elmék, a melyek most meddő érzélgésre és egy gyermekidealismus kétségbejütőleg unalmas föhászaira pazarolják összes erejüket. Szóval a művelt magyar közönség figyelmőt oly műre hívjuk föl, mely a lehető legmulatatóbb és lehető legtanuláságosabb is egyuttal.

A fényes kiállítasu vaskos kötet ára 2 frt.

BARTALITS IMRE kiadásában évente a következő naptárak jelennek meg:

Ország-Világ naptár. Ára 50 kr. — Nagy képes naptár. Ára 40 kr. — Paprika János naptár. Ára 25 kr. — Gazda naptár. Ára 20 kr. — Kis képes naptár. Ára 20 kr. — Kossuth naptár. Ára 20 kr. — Keresztény képes naptár. Ára 20 kr. — Honi naptár. Ára 30 kr. — Szent István naptár. Ára 20 kr. — Magyar fall naptár. Ára 20 kr.

Kassay Adolf következő művekre küldötte szét a megrendelési ivateket.

A KÖZSÉGI BIRÁSKODÁS

az 1882. évi január hó 1-ső napján életbe lépendő új polgári perrendtartás módosításai és a kir. kuria elvi határozatai szerint, az ide vonatkozó törvény eredeti szövegével, magyarázattal és irománypéldákkal, és „A községi bíróság“ hatáskörére vonatkozó 1881 évi törvények és min. rendeletek, magyarázattal és irománypéldákkal.

Az 1881. LIX és IX t. c. (az 1868.54. évi t. c. és az 1877.22. t. c.) a kisebb polgári ügyekbeni eljárásban tetemes módosításokat tett, a végrehajtási eljárást pedig egészen újonnan szabályozta.

Ezen könnyen megérthető modorban előadott új szabályokat tehát a községi bíróságnak ismerni kell, ha hivatásának pontosan meg akar felelni. Az 1882 évi Január hó 1-ső napja után ezen új szabályok szerint kell eljárni.

Az anyagi jogból is sokat ülel fel e mű, hogy irányadóul szolgáljon ne csak az eljárás, hanem az alkalmazandó anyagi jog tekintetében is.

Az eljárás könnyítése végett a semmitőszéki elvi jelentőségű határozatait is beleszűtem, melyek az illetőség megalapításánál nagy könnyebbségül fognak szolgálni.

Ezen mű tartalma következő:

Előszó.—A községi bíróságok.—A község bírói illetőség tekintetében hozott kir. semmitőszéki határozatok.—A felek és képviselők.—A per kezdete.—Tárgyalás.—Bizonyítás.—Bizonyítási módok.—Ítélet.—Jogorvoslat, t. i. az egyedüli felelőzés.—Végrehajtás az 1881. évi IX. t. c. szerint.—Ígényper.—Végrehajtás korlátozása. Árverés. Irománypéldák

Az erdei kihágások körüli eljárást szabályozó 1881 aug. 12 ki belügy m. rendelet irománypéldákkal.

A községi eljárók teendői a ezukor-, kávé és sörfogyasztási adó körül.

A községi előjáróság hatáskörére vonatkozó több törvények és miniszteri rendeletek is keletkeztek, melyeket szintén tudni kell.—

Könnyebbség okáért a fentebbi törvényeket és min. rendeleteket magyarázattal és irománypéldákkal láttam el, mi az eljárásnál irányadóul szolgálalnd.

Ezen a községi előjáróságnak felette szükséges mű ára 50 kr. Továbbá a békebírák számára

Semmitőszéki határozatok

a kisebb polgári peres (bagatel) ügyekben.

A kisebb polgári peres ügyekbeni eljárásnál felmerülő számos illetőségi összeütközések eléggé igazolják azon tájékozatlanságot, a mely a törvény hiányos voltából felmerül Közsükségűnek találtak tehát össze gyűjteni a semmitőszékek e tárgyban hozott határozatait, a melyek a békebíráknak az eljárásnál nagy könnyebbséget fognak nyújtani. Ara ezen műnek 50 kr. A megrendelt példányok bérmentesen fognak megküldetni.

Gyűjtőknek minden 6 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A megrendeléseket kérjük mielőbb alólírotthoz Budapestre, IV. k. magyar-utca 50. sz. a. küldeni.

Kassay Adolf szerző.

Nyilatkozat.

A községi közlöny f. é. október hó 26. 42 számában „A jegyzői teendőkre vonatkozó szakmunkákról” című cikkben a 3. kiadást ért községi törvény című művemre Pál László ur bírálót irt, melyet hallgatással nem mellőzhetek.

Távol minden személyeskedéstől, higgadtan akarok válaszolni azon állításokra, a melyekkel művem kiméletlenül támadtatott meg.

Válaszolnom kell csak azért is, mert már szokássá vált a szakértők elismerésével találkozott műveimet is nem bírálni, hanem megtámadni azon időtől fogva, midőn **Mészáros Károly** szembajom miatt Rautman akkori kiadóm által az iveknek javítására felkérte, felhasználni kívánta az alkalmat az által, hogy kéziratomnak tudtom és beleegyezésem nélküli átdolgozására 200 frért vállalkozott akkor; midőn a már kész kéziratot átdolgozni nem volt szükséges, az átdolgozást azonban úgy kezdette meg, hogy az 1876. évi jegyzői lap 11. és következő számaiban a jegyzői teendőkről irt cikkeket egész terjedelmében művembe szedette. Szembajom megszűnte után a már javítás alatt volt 6 iven (miután az 5. iv már ki volt nyomva) tehettem azon megjegyzést, **hogy ezen cikkek tudtom és beleegyezésem nélkül Mészáros Károly által szedettek műveimbe**, a melybe a további beavatkozást meg nem engedtem, így természetesen a 200 ft. honorarium megszűnt. A dolgok ily állásának igazolására hivatkozom t. Wilckens és fia nyomdatulajdonos cég tisztelt üzletvezetőjére.

Boszuját Mészáros Károly műveim bírálánál öntötte ki, ő vádolt engemet plagiummal, hogy t. i. több cikkeket az általa szerkesztett jegyzői lapból irtam ki akkor, a midőn azoknak számait nem is láttam. Ezen idő óta műveim nála kegyelmet nem találtak, habár azok a szakértők elismerésével találkoztak is.

Ezen boszuevérelte megtámadásaira az általa szerkesztett lapban nem nyilatkozhatván, más lapokban pedig vele polemikát nem folytathattam volna compromittáltatásom nélkül.

A jó pap holtig tanul, a nélkül haladást képzelné nem lehet, azért szíves köszönettel fogadom a nálam gyakorlottabbtól a felvilágosításokat, de a ferde felfogásokat és valótlanságokat helyre igazítani kötelességem.

Mindenekelőtt Pál ur által a törvény elferdítésével vádoltatom; nem teszek egymond különbséget a **körjegyző** és **közjegyző** között, engedje meg, én körjegyzőről nem szöveltem, ha talán sajtóhibából az r helyett z szedettet, azt

nem lehet meg nem különböztetésnek tekinteni, mert annyit feltételezhet rólam Pál ur, hogy a körjegyző és a közjegyző között különbséget tudott tenni, arról a „**kir körjegyzők kézikönyve**” című művem, — mely végkép elfogyott — tanúságot tehet.

Utast bíráló ur a törvény 60. §-ára, azt állítja rólam, hogy én azt mondom, hogy a **községi jegyző megyei és községi képviselő nem lehet**, művem 76. és nem 96 lapján, a hol csak a jegyzői nyugdíj tárgyaltatik, ezen reám fogott állítást senki sem fogja feltalálni, sem a jegyzőnek a bíráló ur által felállított szavazatát, — ott csak az érdekeltségről szöveltem, és a közgyűlés tartásának módját adtam elő.

Tagadom, hogy állitanam, hogy a körjegyzőnek állandó székhelye rendes lakhelye nem volna, tudjuk, hogy a községek csoportosítása után a körjegyzők székhelyei állandósítottak.

Tagadom, hogy mondtam volna valahol, hogy a szolgabíró azért elnököl, hogy az választassék meg, a kit a papok és birtokosok akarnak, e kitétel nem volna más mint **izgatás**, tudjuk, hogy a szolgabírónak kötelessége az igazságot követni, és ellensúlyozni azon befolyást, a mely által netán azon fontos állomásra érdemes egyének háttérbe szoríttatnának.

Azt sem olvassa senki művemben, mit bíráló ur felhoz, hogy a törvényhatóságok megengedik, miszerint a szövetkezett községek néhányjai csak hogy a körjegyző terheitől szabadulhassanak, kiléphessenek a községi szövetkezetből.

Művem 196 lapján igen is azt mondtam, „hogy ha a körjegyzőséget képező községeknek beosztása célszerűtlennek, sőt a közigazgatásra hátrányosnak mutatkozik, az ily községek más községekhez való csatlakozását kérhetik.”

Az adóügyre vonatkozó cikkeket szakértők bírálták meg és azokat helyeseknek találták, de maga Mészáros Károly is hirhedt teli száju bírálótában, még ellenszenvében is azokat használhatóknak mondotta ki, azokra nézve tehát bíráló urat kompetensnek nem tartom.

Megvártam volna a bíráló ur lovagiasságától, hogy ha műveimet bírálja, idézze legalább saját szavaimat, mutassa ki azoknak helytelenségét, és én kézséggel megfogok hajulni figyelmeztetései előtt. — Sapianti pauca.

Kassay Adolf,
szerző.